

Målbeskrivelse
for Speciallægeuddannelsen
i
Børne- og Ungdomspsykiatri

Sundhedsstyrelsen
Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab i Danmark
Januar 2004

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. INDLEDNING	3
1.1 BESKRIVELSE AF SPECIALET.....	3
1.2. BESKRIVELSE AF UDDANNELSENS OPBYGNING INDEN FOR SPECIALET.....	5
Introduktionsuddannelse	9
Hoveduddannelse	9
2. KOMPETENCER, LÆRINGS- OG EVALUERINGSSTRATEGIER FOR DE 7 LÆGEROLLER	10
DE 7 LÆGEROLLER	10
LÆRINGSSTRATEGIER	10
EVALUERINGSSTRATEGIER	11
3. SKEMA: INTRODUKTIONSUDDANNELSE I BØRNE- OG UNGDOMSPSYKIATRI..	13
MEDICINSK EKSPERT	13
KOMMUNIKATOR	17
SAMARBEJDER	18
LEDER/ADMINISTRATOR	18
SUNDHEDSFREMMER	19
AKADEMIKER	19
PROFESSIONEL	19
4. SKEMA: HOVEDUDDANNELSE I BØRNE- OG UNGDOMSPSYKIATRI.....	20
MEDICINSK EKSPERT	20
KOMMUNIKATOR	32
SAMARBEJDER	33
LEDER/ADMINISTRATOR	33
SUNDHEDSFREMMER	34
AKADEMIKER	35
PROFESSIONEL	37
5. KURSER	38
5.1 GENERELLE TVÆRFAGLIGE KURSER.....	38
5.2 SPECIALESPECIFIKKE KURSER	38
5.3 FORSKNINGSTRÆNINGSMODUL	40

1. INDLEDNING

1.1 BESKRIVELSE AF SPECIALET

Definition:

Børne- og ungdomspsykiatri er det lægelige speciale, der varetager forebyggelse, undersøgelse, diagnostik og behandling af psykiske sygdomme og forstyrrelser hos børn og unge. Igennem hele forløbet inddrages såvel patient som familie og det omgivende netværk.

Psykiske sygdomme og forstyrrelser hos børn og unge omfatter såvel medfødte som erhvervede tilstande. Hovedgrupperne af psykiatriske tilstande, der debuterer i børne- og ungdomsårene er i følge definitionerne i ICD-10: generelle, specifikke og gennemgribende udviklingsforstyrrelser, forstyrrelser i aktivitet og opmærksomhed, adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser samt sociale funktionsforstyrrelser. Men alle de psykiatriske sygdomme, der oftest debuterer i voksenalderen, kan ligeledes debutere i børne- og ungdomsårene. Det drejer sig om misbrug, organiske lidelser, skizofreni og andre psykoser, affektive lidelser, reaktive tilstande, somatiserings- og angsttilstande, personlighedsforstyrrelser og spiseforstyrrelser.

Ætiologien vil i de fleste tilfælde være multifaktoriel og betinget af biologiske, psykologiske, familiemæssige, sociale og kulturelle faktorer.

Med henblik på at kunne differentiere mellem normal og patologisk udvikling er det en forudsætning at have et indgående kendskab til menneskets normale fysiologiske, sociale og psykologiske udvikling. De to sidstnævnte områder omfattes ikke af den prægraduate undervisning i medicin, og må således erhverves som led i speciallægeuddannelsen.

Historie:

Børne- og ungdomspsykiatri er et ungt speciale. Det første børnepsykiatriske ambulatorium i Danmark blev åbnet i 1935 på Rigshospitalet, den første sengeafdeling i 1944 samme sted. Indtil 1994 omfattede specialet kun den børnepsykiatriske del, medens ungdomspsykiatrien var et ekspertområde under såvel børne- som voksenpsykiatrien. Den første egentlige ungdomspsykiatriske afdeling blev etableret på Bispebjerg Hospital i 1968. I 1994 blev specialet børne- og ungdomspsykiatri etableret. Fagligt og videnskabeligt har børne- og ungdomspsykiatrien hørt til Dansk Psykiatrisk Selskab (DPS), fra 1963 som en selvstændig sektion under DPS. I 2001 er der oprettet et selvstændigt videnskabeligt selskab, Børne- og UngdomsPsykiatrisk Selskab i Danmark (BUP-DK).

Afgrænsning:

Børne- ungdomspsykiatrisk undersøgelse og behandling foregår ofte i samarbejde med andre lægelige specialer, idet der især er en stor berøringsflade til pædiatri og psykiatri. Herudover kan der være samarbejde med neuromedicinske, neurofysiologiske, intern medicinske, obstetriske og socialmedicinske afdelinger. Desuden foregår indsatsen i forhold til den enkelte patient og dennes familie i langt de fleste tilfælde i et samarbejde med undervisningssektoren og den sociale sektor. Børne- ungdomspsykiateren vil ofte være koordinerende i indsatsen omkring den enkelte patient og dennes familie.

Arbejdsform:

Det centrale element i såvel undersøgelse, diagnostik som behandling er samtalen med patienterne, deres familier og med samarbejdspartnere. Desuden gennemføres undertiden samtaler med grupper

af patienter og pårørende. Børne- og ungdomspsykiateren skal således være trænet i samtaleteknik og i samtalen kunne udvise indlevelse, empati og overblik under ofte vanskelige omstændigheder. Samtalerne kan suppleres med strukturerede interviews og spørgeskemaer. Udover de diagnostiske og terapeutiske samtaler foretager børne- og ungdomspsykiateren somatiske undersøgelser og medicinsk behandling.

Arbejdsformen i børne- og ungdomspsykiatri er tværfagligt baseret. De faggrupper, der i øvrigt indgår i det tværfaglige team, kan være psykologer, socialrådgivere, fysio- og ergoterapeuter, lærere, talepædagoger, sygeplejersker og pædagoger. Børne- og ungdomspsykiateren fungerer som teamleder af de tværfaglige teams, og er således ansvarlig for koordination af indsatsen vedrørende undersøgelse, diagnostik og behandling. De fleste patienter undersøges og behandles ambulant, men i særligt vanskelige tilfælde indlægges patienterne på dag- eller døgnafsnit.

Organisation:

Der findes i 2003 i alt 14 børne- og ungdomspsykiatriske sygehusafdelinger fordelt over alle amter med undtagelse af Bornholms Regions Kommune. I Københavns Kommune findes desuden Skolepsykiatrisk Center. Der findes på universitetshospitalerne højt specialiserede afdelinger med lands- og landsdelsfunktion vedrørende gennemgribende udviklingsforstyrrelser, spiseforstyrrelser, personlighedsforstyrrelser og psykoser.

Børne- og ungdomspsykiatrisk speciallægepraksis er endnu ikke udbygget. Der findes i 2003 i alt 12 ydernumre i specialet. I forbindelse med at antallet af speciallægepraksis eventuelt udvides, vil ophold i speciallægepraksis kunne komme til at indgå som et element i speciallægeuddannelsen. Der er i 2003 ca. 100 speciallæger i børnepsykiatri og/eller ungdomspsykiatri. Centrale myndigheder har sammen med amterne og H:S herefter vurderet, at der er behov for, at der påbegyndes 12 hoveduddannelsesforløb om året.

Faglige udviklingsperspektiver:

1. *Klinisk/fagligt:* Der vil i den børne- og ungdomspsykiatriske klinik fortsat være behov for en yderligere udvikling af den diagnostiske proces. Det er vigtigt at opnå en højere grad af valid diagnoseafgrænsning samt at udvikle såvel valide som reliable diagnostiske instrumenter (såvel i form af spørgeskemaer som diagnostiske interviews).

Der vil være behov for - og krav om - i højere grad at evidensbasere den givne behandling.

Dette betyder en øget grad af systematik og standardisering af behandlingsindsatsen baseret på evidens, som den fremgår af relevant forskningsbaseret litteratur, såvel hvad angår psykofarmakologisk behandling, psykoterapi samt miljøterapi og social intervention.

Evidensbaseret behandling vil endvidere stille større krav om systematisk dataindsamling, såvel i udredningsfasen (barnets/den unges symptomer, familieforhold, sociodemografiske forhold mv.) såvel som en mere systematisk monitorering af selve behandlingen (beskrivelse af den givne behandling, evaluering af effekt/virkning, evt. bivirkninger, samt langtidseffekten af indsatsen).

Der vil i årene fremover fortsat ske en udbygning af børne- og ungdomspsykiatrien i de fleste amter i landet, samtidig med at der formentlig vil være et øget krav om en højere grad af specialisering. Et krav som rejses primært fra brugerside og i takt med at den børne- og ungdomspsykiatriske behandling gøres mere specifik og forfinet. Dette vil f.eks. gælde komplicerede neuropsykiatriske tilstande, tidlig debuterende psykoser, komplicerede tilfælde af spiseforstyrrelser, spædbørnspsykiatri og retspsykiatri.

2. *Forskningsmæssige perspektiver:* Der vil fortsat være en øgning af forskningsaktiviteten i børne- og ungdomspsykiatrien. Der er behov for at Danmark i endnu højere grad etablerer sig i internationale forskernetværk og sikrer udveksling af danske og udenlandske forskere for at højne den danske børne- og ungdomspsykiatriske forsknings kvalitet. Lokalt, men især centreret om

universitetshospitalerne, vil det være vigtigt fortsat at stimulere til aktiv og inspirerende forskningsmiljøer (herunder sikre finansiering, men også den nødvendige knowhow). Fokus for forskningen vil fortsat være epidemiologisk klinisk mhp. belysning af forløb og ætiologiske sammenhænge. Der vil være et stigende behov for behandlingsforskning, såvel psykofarmakologisk som psykoterapeutisk og behov for en evaluering af den foretagne intervention. En nyetableret, landsdækkende klinisk database vil bl.a. kunne være grundlag for en sådan.

1.2. BESKRIVELSE AF UDDANNELSENS OPBYGNING INDEN FOR SPECIALET

Målbeskrivelsen skal danne grundlag for udarbejdelse af uddannelsesprogrammer på de uddannelsesgivende afdelinger, der tilsammen indgår i uddannelsesforløbet.

Uddannelsesprogrammet refererer til den konkrete udmøntning af målbeskrivelsen på det enkelte uddannelsessted. Afdelingens(ernes) læringsrammer* skal fremgå af uddannelsesprogrammet. For den enkelte uddannelsessøgende læge udarbejdes med udgangspunkt i uddannelsesprogrammet en individuel *uddannelsesplan* i samarbejde med hovedvejlederen, der følger vedkommende læge gennem hele uddannelsesforløbet. Herudover udpeges fra hver afdeling en vejleder, der varetager vejledningen under den uddannelsessøgende læges ophold i afdelingen.

Vigtige funktioner i speciallægeuddannelsen

Uddannelsesansvarlig overlæge, hovedvejleder og daglige kliniske vejledere

I den ny speciallægeuddannelse ligger fokus på den uddannelsessøgendes egen læring af komplekse kompetencer i klinisk-paraklinisk virksomhed, og ikke på undervisning. Den pædagogiske opgave bliver således at tilrettelægge et optimalt læringsmiljø i afdelingen for de uddannelsessøgende, hvilket ikke kun kræver pædagogisk tænkning men også ledelse, organisation og administration. Formålet med dette er at optimere den enkeltes læring af alle målbeskrivelsens kompetencer. Den *uddannelsesansvarlig overlæge, hovedvejleder og daglige kliniske vejledere* har ansvaret for dette og ansvaret for, at uddannelsen bliver gennemført med den krævede kvalitet. Hvordan disse funktioner samordnes fremgår af Tabel 1. Det understreges, at enhver ansat læge har pligt til at medvirke i afdelingens uddannelsesmiljø.

I professionsuddannelser kan der også findes en *mentor*. Denne er oftest en ældre kollega som deltager frivilligt og af ideelle grunde uden ansvar som ansat og deltager således ikke i planlægning og gennemføring af uddannelsen, men fungerer kun som rådgiver og støtte for den uddannelsessøgende læge. Erfaringen viser at en godt fungerende mentor kan være til stor nytte i en professionsuddannelse. At opsøge en mentor og fungere som mentor er frivilligt fra begge sider.

* Læringsrammer udgøres af det samlede uddannelsesmiljø, hvori indgår elementer som arbejdskultur, menneskelige ressourcer, uddannelseskultur, arbejdstider, organisatoriske forhold m.m.

Det overlades derfor til den uddannelsessøgende læges eget skøn at søge en mentor. Da denne funktion i den postgraduate lægeuddannelse ikke kræves, bliver den ikke beskrevet her. Enkelte specialer eller regioner kan vælge at lægge mentorfunktionen i mere faste rammer.

Uddannelsesansvarlig overlæge

Den administrative funktion af speciallægeuddannelsen varetages i sygehusafdelinger af en *uddannelsesansvarlig overlæge* som er ansat i en sygehusafdeling med et særligt ansvar for videreuddannelsen beskrevet i en funktionsbeskrivelse. Den uddannelsesansvarlige overlæge refererer til afdelingsledelsen vedrørende den lægelige videreuddannelse. I uddannelsen til almen praktiserende læge benævnes modsvarende funktion *praksiskoordinator*, som er ansat direkte af amterne.

Arbejdsopgaverne:

- Overordnet sikre læringsmiljøet i afdelingen.
- Sikre at der forefindes uddannelsesprogrammer for afdelingens typer af uddannelsesstillinger.
- Sikre at der bliver udarbejdet en uddannelsesplan for den uddannelsessøgende.
- Planlægge fokuserede ophold og sikre gennemførelse af dem.
- Sikre videreførelse af den uddannelsesmæssige status ved skift af hovedvejledere i uddannelsesforløbet.
- Planlægge og sikre program for introduktion i afdelingen.
- Sikre at enhver uddannelsessøgende tildeles en hovedvejleder.
- Engagere og instruerer daglige kliniske vejledere.
- Sikre hovedvejleders og daglige kliniske vejleders arbejdsopgaver ved den ledende overlæge.
- Deltage i håndteringen af uhensigtsmæssige uddannelsesforløb.
- Sikre at opnåede kompetencer bliver attesteret.
- Sikre at evaluering af uddannelsen udføres.
- Give afdelingen feedback på uddannelsen, iværksætte og gennemføre kvalitetsudviklingsarbejde.

Hovedvejleder

Den uddannelsesansvarlige overlæge sørger for, at alle uddannelsessøgende læger i en afdeling har en hovedvejleder. Denne er en læge, der er senior i forhold til den uddannelsessøgende.

Hovedvejlederen har en helt central rolle og pålægges ansvar for den praktiske gennemførelse af én eller flere uddannelsessøgendes forløb i afdelingen.

Arbejdsopgaverne:

- Sætte sig grundigt ind i uddannelsesprogrammet for det gældende uddannelsesforløb.
- Udarbejde en uddannelsesplan sammen med den uddannelsessøgende for uddannelsesforløbet i afdelingen.
- Sikre at uddannelsesplanen bliver gennemført.
- Sikre løbende justering af uddannelsesplanen.
- Informere daglige kliniske vejledere om uddannelsesplanen.
- Være ansvarlig for at introduktionsprogrammet bliver gennemført.
- Anvende pædagogiske redskaber sammen med den uddannelsessøgende, fx ugentlige/månedlige læringskontrakter. Evt. uddelegeres opgaven.
- Yde daglig klinisk vejledning og give feedback.
- Gennemføre fortløbende vejledersamtaler.
- Inddrage den uddannelsesansvarlige overlæge i uhensigtsmæssige uddannelsesforløb.
- Evaluere enkelte kompetencer.
- Attestere at de til uddannelsesforløbet svarende kompetencer er opnået.

Daglig klinisk vejleder

Vejledning af den uddannelsessøgende kan og bør ikke varetages af en enkeltperson. I den daglige arbejdsituation har hver ansat læge et ansvar som vejleder. Efter delegering fra den uddannelsesansvarlige overlæge kan den daglige kliniske vejleder evaluere og attestere opnåelsen af enkeltkompetencer for de uddannelsessøgende læger.

Arbejdsopgaverne:

- Holde sig orienteret om uddannelsesplaner for afdelingens uddannelsessøgende læger.
- Deltage i gennemførelse af introduktionsprogrammet.
- Anvende pædagogiske redskaber, efter delegering, fx ugentlige/månedlige læringskontrakter, sammen med den uddannelsessøgende.
- Yde daglig klinisk vejledning og give feedback.

- Evaluere, efter delegering, enkelte kompetencer eller delkompetencer og rapportere til hovedvejleder.

Uddannelsesansvarlig overlæge, Hovedvejleder og Daglige kliniske vejledere

Funktionsområder	Uddannelsesansvarlig overlæge	Hovedvejleder (en udpeget)	Daglig klinisk vejleder (flere personer)
Uddannelsesprogram	- Sikrer at der forefindes uddannelsesprogrammer for afdelingens typer af uddannelsesstillinger	- Sætter sig grundigt ind i uddannelsesprogrammet for det gældende uddannelsesforløb	
Uddannelsesplan	- Sikrer at der bliver udarbejdet en uddannelsesplan til den uddannelsessøgende - Planlægger fokuserede ophold og sikrer gennemførelsen af dem - Sikrer videreførelse af den uddannelsesmæssige status ved skift af hovedvejledere i uddannelsesforløbet	- Udarbejder sammen med den uddannelsessøgende en uddannelsesplan for forløbet i afdelingen - Sikrer at uddannelsesplanen bliver gennemført - Sikrer løbende justering af uddannelsesplanen - Informerer daglige kliniske vejledere om uddannelsesplanen	- Er forpligtiget til at holde sig orienteret om uddannelsesplaner for afdelingens uddannelsessøgende læger
Introduktionsprogram	- Sikrer program for introduktion i afdelingen	- Er ansvarlig for at programmet for introduktion i afdelingen bliver gennemført	- Deltager i gennemførelse af program for introduktion i afdelingen
Klinisk vejledning	- Sikrer at enhver uddannelsessøgende tildeles en hovedvejleder - Engagerer og instruerer daglige kliniske vejledere - Sikrer hovedvejleders og daglige kliniske vejleders arbejdsopgaver ved den ledende overlæge - Deltager i håndteringen af uhensigtsmæssige uddannelsesforløb - Engagerer og instruerer daglige kliniske vejledere	- Anvender sammen med den uddannelsessøgende i fornødent omfang pædagogiske redskaber, fx ugentlig/månedlig læringskontrakter. - Evt. uddelegeres opgaven. - Yder daglig klinisk vejledning og giver feedback - Gennemfører fortløbende vejledersamtaler - Inddrager den uddannelsesansvarlige overlæge i uhensigtsmæssige uddannelsesforløb	- Anvender, efter delegering, sammen med den uddannelsessøgende i fornødent omfang pædagogiske redskaber, fx ugentlig/månedlig læringskontrakter - Yder daglig klinisk vejledning og giver feedback
Evaluering af den uddannelsessøgende	- Sikrer at opnåede kompetencer bliver attesteret	- Evaluerer enkelte kompetencer - Attesterer at de til uddannelsesforløbet svarende kompetencer	- Evaluerer efter delegering enkelte kompetencer eller delkompetencer og rapporterer til

		er opnået	hovedvejleder
Evaluering af uddannelsen	- Sikrer at evaluering af uddannelsen udføres - Giver afdelingen feedback, iværksætter og gennemfører kvalitetsudviklingsarbejde		

Sammen med målbeskrivelsen udarbejdes portefølje, der har til formål at fungere som læringsredskab, som dokumentation for uddannelsens progression samt indgå i grundlag for evaluering.

Introduktionsuddannelse

Formål: at fungere som introduktion for den uddannelsessøgende læge til de i specialet mest almindeligt forekommende sygdomme og forstyrrelser og til specialets specifikke arbejdsform; at danne grundlag for en evaluering af den uddannelsessøgende læges egnethed til specialet.

Indhold: under supervision at modtage, diagnosticere og behandle de hyppigst forekommende patientkategorier; deltage i tværfaglige kurser, kurser i børne- og ungdomspsykiatri, almen psykiatri og psykoterapi.

Varighed: 12 mdr.

Hoveduddannelse

Formål: at uddanne lægen til at kunne forestå diagnostik og behandling af almindeligt og sjældnere forekommende børne- og ungdomspsykiatriske sygdomme og forstyrrelser hos individet og i familien; at kunne varetage forebyggelse, formidling, undervisning og administration vedrørende børne- og ungdomspsykiatriske sygdomme og forstyrrelser på speciallægeniveau.

Indhold: under supervision forestå diagnostik og behandling af børne- og ungdomspsykiatriske patienter; deltage i teoretisk undervisning og projektarbejde; udføre vejlednings- og undervisningsopgaver samt administrative opgaver under supervision.

Varighed: Samlet varighed af hoveduddannelsen er 48 mdr. Det vil være nødvendigt, at den uddannelsessøgende læge opholder sig ved flere afsnit inden for den samme afdeling, og det er anbefalelsesværdigt, at der i speciallægeuddannelsen indgår ophold ved mindst to forskellige afdelinger inden for regionen. Men da der ofte vil være tale om langvarige patientforløb tilstræbes, at det enkelte uddannelseselement er af ca. 1 års varighed og ikke under ½ års varighed.

Fokuseret klinisk ophold i anden specialafdeling (varighed højst 4 uger per ophold)

1. Psykiatri

Formål: at kunne vurdere og behandle patienter med de mest almindelige psykiatriske lidelser, da disse lidelser ofte debuterer i barne- og ungdomsårene, og en del børne- og ungdomspsykiatriske patienter har forældre med disse lidelser; under supervision at kunne behandle akutte psykiatriske tilstande og agere ifølge ”Lov om Frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien”.

Indhold: under supervision at modtage akutte og elektive patienter samt planlægge undersøgelses- og behandlingsforløb for patienter med de mest almindelige psykiatriske lidelser. Af hensyn til at kunne varetage vagtfunktion i børne- og ungdomspsykiatriske afdeling vil det være en fordel at placere dette uddannelseselement tidligt i hoveduddannelsen.

2. Pædiatri

Formål: at opnå rutine i at foretage somatisk og neurologisk undersøgelse af børn/unge; at opnå rutine i at gennemføre undersøgelse af det akut medtagede barn og dets familie; at kunne

identificere neuropædiatriske og psykosomatiske tilstande, der ofte indgår i differentialdiagnostikken eller befinder sig i en grænsezone mellem pædiatri og børne- og ungdomspsykiatri.

Indhold: optage anamnese og foretage objektiv undersøgelse af akutte og elektive pædiatriske patienter, især patienter henvist til neuro- eller socialpædiatrisk afdeling/ambulatorium, deltagelse i behandlingskonferencer o.l.

2. KOMPETENCER, LÆRINGS- OG EVALUERINGSSTRATEGIER FOR DE 7 LÆGEROLLER

Det følgende afsnit er delt i to underafsnit. Først defineres de anvendte begreber, herefter følger i skematisk form kompetencer, lærings- og evalueringsstrategier for henholdsvis introduktionsuddannelse og hoveduddannelse.

DE 7 LÆGEROLLER

Målbeskrivelsen skal omfatte kompetencer (se senere) for 7 eksplicitte lægeroller. Det er en forudsætning for at opnå speciallægeanerkendelse, at lægen opfylder kompetencer inden for alle 7 lægeroller.

De 7 lægeroller er defineret som

- 1) Medicinsk ekspert
- 2) Kommunikator
- 3) Samarbejder
- 4) Leder/ administrator
- 5) Sundhedsfremmer
- 6) Akademiker
- 7) Professionel

KOMPETENCER

En kompetence defineres som ”evne til at løse professionens centrale opgaver med rutine, herunder at besidde de dertil nødvendige kundskaber, færdigheder, holdninger og personlige egenskaber”. En kompetence er opbygget af viden, færdigheder, personlige egenskaber og holdninger.

For videnbaserede kompetencer er anvendt verber som: angive, beskrive og redegøre for.

For færdighedsbaserede kompetencer er anvendt verber som: kunne anvende, udføre, varetage, og informere.

For holdningsprægede kompetencer er anvendt verber som: kunne agere, evaluere og vurdere.

De i det følgende beskrevne kompetencer er minimumskompetencer for opnåelse af speciallægeanerkendelse.

LÆRINGSSTRATEGIER

Begrebet læringsstrategier omhandler de pædagogiske metoder til læring, der bruges i en uddannelse. I skemaet angives de anvendte læringsstrategier med kortfattet beskrivelse. For uddybende beskrivelse henvises til litteraturlisten.

Læringsstrategi	Beskrivelse
Case-baseret undervisning	Undervisning ud fra patientdata
Feedback fra tværfagligt team	Feedback fra tværfaglige team med henblik på løbende bevidstgørelse og justering af lægens daglige arbejde og holdninger

Fokuseret ophold ved anden afdeling	Fokuseret ophold ved afdeling inden for andet speciale med henblik på indlæring af specifikke kompetencer
Færdighedskursus	Fokuseret kursus med henblik på at indlære specifikke færdigheder
Gruppearbejde	Løsning af opgaver i peer-gruppe
Gruppesupervision	Supervision af dagligt arbejde og holdninger i peer-gruppe
Inddragelse i specialfunktioner	Lægen følger mere erfarne læger i forbindelse med løsning af mere specielle opgaver
Mesterlære	Kompetencer opnås gennem gensidigt forpligtende arbejdsfællesskab med mere erfarne kollegaer over tid
Patientsimulation	Undervisning ud fra simulerede patienter
Rollespil	Undervisning ud fra aktiv deltagelse i rollespil
Selvstudium	Supplerende til den teoretiske undervisning
Studiebesøg	Kortvarigt ophold ved specialafdeling/anden institution
Supervision ved vejleder	Supervision af dagligt arbejde og holdninger ved udpeget vejleder
Teoretisk undervisning	Teoretisk undervisning udover nedenstående, f.eks. på afdelingsniveau
Teoretisk kursus	Teoretisk undervisning på tværfaglige kurser eller specialespecifikke kurser

EVALUERINGSSTRATEGIER

Med henblik på at sikre, at den uddannelsessøgende læge har opnået de nødvendige kompetencer foretages evaluering. Evalueringen kan være løbende (formativ), eller afsluttende (summativ). Den formative evaluering har til formål at evaluere status på det givne tidspunkt: hvor langt er lægen i uddannelsen, hvilke justeringer skal foretages. Den summative evaluering har til formål at sikre, at kompetencen er opnået.

Der er anvendt følgende evalueringsstrategier for henholdsvis introduktions- og hoveduddannelse:

Evalueringsstrategi	Beskrivelse
Audit af journaler	Systematisk registrering af et antal journaler ud fra på forhånd fastlagte kriterier
Godkendelse af kursus	Skriftlig dokumentation for godkendelse af kursus
Modified Essay Questionnaire (MEQ)	Skriftlig opgave med besvarelse af spørgsmål der tager udgangspunkt i patientdata, der tilføjes løbende under løsning af opgaven
Patientevaluering	Et antal patienter udfylder spørgeskema eller deltager i struktureret interview ud fra på forhånd fastlagte kriterier
Struktureret kollegial bedømmelse	Struktureret observation hvor en eller flere erfarne kollegaer ud fra på forhånd fastlagte kriterier vurderer lægens færdigheder
Struktureret vejledersamtale	Struktureret interview ud fra på forhånd fastlagte kriterier, der specielt er velegnet til at afdække viden og holdninger
360° bedømmelse	Tværfaglig vurdering af lægens viden, færdigheder og holdninger

Vurdering af portefølje	Forskellige dele af porteføljen kan inddrages i evaluering, herunder lægens beskrivelse af udvalgte patientforløb, samt logbog til optælling af aktiviteter
Vurdering af projektarbejde m.m.	Struktureret gennemgang ud fra på forhånd fastlagte kriterier af forskellige skriftlige produkter

LÆSEVEJLEDNING TIL SKEMAER OVER INTRODUKTIONS- OG HOVEDUDDANNELSEN

Skemaet består af 5 kolonner.

1. kolonne: nummerering af kompetencen. (1. tal: Introduktions- eller hoveduddannelse, 2. tal: Lægerollen, 3. tal: Kompetencen)
2. kolonne: beskrivelse af kompetencen, der skal opnås. Det er denne kompetence, der skal evalueres.
3. kolonne: eksemplificering af kompetencen
4. kolonne: anvisning af egnede læringsstrategier for kompetencen
5. kolonne: anvisning af egnede evalueringsstrategier for kompetencen.

3. SKEMA: INTRODUKTIONSUDDANNELSE I BØRNE- OG UNGDOMSPSYKIATRI

MEDICINSK EKSPERT

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
1.1.1	<u>Kunne beskrive</u> basale faktorer, der har indflydelse på individets normale og patologiske psykosociale udvikling	Kunne redegøre for psyko-dynamiske udviklingsteorier Kunne redegøre for miljømæssige faktoreres indflydelse på individets udvikling og psykiske helbred	Selvstudium og Teoretisk undervisning og/eller Introduktionskursus i (psykiatri og) børne- og ungdomspsykiatri	MEQ og/eller Godkendelse af kursus
1.1.2	<u>Kunne indhente</u> relevante oplysninger vedrørende børn/unge	Kunne optage anamnese ved samtale med forældre, patienten og andre dele af netværket Kunne indhente, sammenfatte og vurdere relevante supplerende oplysninger	Kursus i kommunikationstræning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Struktureret kollegial bedømmelse og/eller Audit af journaler og Vurdering af portefølje
1.1.3	<u>Kunne udføre</u> objektiv psykiatrisk undersøgelse af børn/unge	Kunne observere og beskrive barnet/den unge i dets naturlige miljø under anvendelse af psykopatologiske grundbegreber	Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Struktureret kollegial bedømmelse og/eller Audit af journaler og Vurdering af portefølje
1.1.4	<u>Kunne gennemføre</u> objektiv somatisk undersøgelse af børn/unge	Kunne udføre somatisk undersøgelse Kunne udføre funktions-neurologisk undersøgelse	Færdighedskursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Struktureret kollegial bedømmelse og/eller Audit af journaler og Vurdering af portefølje
1.1.5	<u>Kunne foretage</u> diagnostisk formulering, og videregive denne til patient og forældre	Kunne foretage sammenfatning af anamnestiske oplysninger og objektiv undersøgelse, og foreslå diagnostisk formulering i følge gældende WHO retningslinjer samt multiaksial diagnostik	Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Struktureret kollegial bedømmelse og/eller Audit af journaler og Vurdering af portefølje

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
1.1.6	<u>Kunne redegøre</u> for relevante love og forordninger vedrørende patienters forhold	Kunne redegøre for Lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien Kunne redegøre for relevante paragraffer i Lov om Social Service og Myndighedsloven	Teoretisk kursus og/eller Case-baseret undervisning og/eller Video-baseret undervisning	Godkendelse af kursus og/eller MCQ
1.1.7	<u>Kunne foretage</u> skriftlig formidling af patientforløb til relevante samarbejdspartnere	Kunne udfærdige udtalelser til brug for undervisningssektoren og den sociale sektor	Supervision ved vejleder	Vurdering af skriftligt arbejde
1.1.8	<u>Kunne redegøre for og anvende</u> psykofarmakologisk behandling af børn og unge med centralstimulantia og antidepressiva	Kunne redegøre for rationale og principper for behandling med centralstimulantia samt anvende disse til hyperkinetiske patienter Kunne redegøre rationale og principper for behandling med antidepressiva samt anvende disse til patienter med affektive lidelser og OCD	Teoretisk kursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller Audit af journaler og Vurdering af portefølje
1.1.9	<u>Kunne redegøre</u> for grundprincipper i psykoterapeutisk behandling ud fra de mest almindeligt anvendte teorirammer	Kunne redegøre for psykodynamiske og kognitivt/adfærdsterapeutiske grundprincipper	Selvstudium og Teoretisk kursus og/eller Video-baseret undervisning og/eller Rollespil	Godkendelse af kursus og Vejledersamtale

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
11.11	<u>Kunne varetage undersøgelse og behandling</u> af typiske patienter med hyperkinetiske forstyrrelser	<p>Kunne stille klinisk diagnose ved typiske hyperkinetiske tilstande</p> <p>Kunne henvise til relevante psykologiske tests og supplerende somatiske/neurologiske undersøgelser</p> <p>Kunne rådgive patient, familie og samarbejdspartnere</p> <p>Vedr. medicinsk behandling: se 1.1.8</p>	Teoretisk kursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller Audit af journaler og Vurdering af portefølje
1.1.11	<u>Kunne varetage undersøgelse</u> af typiske patienter med gennemgribende udviklingsforstyrrelser	<p>Kunne stille klinisk diagnose ved typiske gennemgribende udviklingsforstyrrelser hos børn/unge</p> <p>Kunne henvise til relevante psykologiske tests og strukturerede psykiatriske interviews/observationer</p>	Teoretisk kursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller Audit af journaler og Vurdering af portefølje
1.1.12	<u>Kunne varetage undersøgelse</u> af patienter med adfærdsforstyrrelser og <u>udføre rådgivning</u> til patient, familie og samarbejdspartnere	<p>Kunne stille klinisk diagnose ved adfærdsforstyrrelser hos børn/unge</p> <p>Kunne rådgive patient, familie og samarbejdspartnere</p>	Teoretisk kursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller Audit af journaler og Vurdering af portefølje

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
1.1.13	<u>Kunne varetage</u> undersøgelse af obsessiv/kompulsive forstyrrelser hos patienter, samt <u>udføre og medicinsk behandling rådgivning</u> til patient og familie	<p>Kunne stille klinisk diagnose ved obsessiv/kompulsive forstyrrelser hos børn/unge</p> <p>Kunne henvise til relevante psykologiske og somatiske undersøgelser</p> <p>Kunne rådgive patient og familie</p> <p>Vedr. medicinsk behandling: se 1.1.8</p>	Teoretisk kursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller Audit af journaler og Vurdering af portefølje
1.1.14	<u>Kunne varetage</u> undersøgelse af patienter med affektive forstyrrelser, <u>udføre rådgivning</u> til patient og familie samt <u>varetage medicinsk behandling</u>	<p>Kunne stille klinisk diagnose ved affektive lidelser hos børn/unge</p> <p>Kunne henvise til relevante psykologiske tests og somatiske undersøgelser</p> <p>Kunne rådgive patient og familie</p> <p>Vedr. medicinsk behandling: se 1.1.8</p>	Teoretisk kursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller Audit af journaler og Vurdering af portefølje
1.1.15	<u>Kunne varetage</u> undersøgelse af personlighedsforstyrrelser hos unge, og <u>kunne rådgive</u> patient, familie og samarbejdspartnere	<p>Kunne diagnosticere personlighedsforstyrrelser hos unge</p> <p>Kunne henvise til relevante psykiatriske interviews psykologiske tests</p>	Teoretisk kursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller Audit af journaler og Vurdering af portefølje

		Kunne rådgive patient, familie og samarbejdspartnere		
--	--	--	--	--

KOMMUNIKATOR

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
1.2.1	<u>Kunne etablere</u> en god og hensigtsmæssig kontakt til patient og pårørende	<p>Kunne etablere en atmosfære af tryghed og velkommenhed i forbindelse med den aktuelle undersøgelse/behandling</p> <p>Kunne kommunikere med patient/familie således at disse oplever at blive hørt og respekteret ud fra egne livsvilkår og øvrige forudsætninger</p> <p>Kunne synliggøre gensidige forventninger til undersøgelse/behandling</p>	<p>Kursus i kommunikationstræning og/eller Undervisning med rollespil og/eller Videobaseret undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra peer-gruppe og Feedback fra tværfaglige team</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Patientevaluering</p>
1.2.2	<u>Kunne informere</u> patient og pårørende om forløb og formål med undersøgelse/ behandling, <u>og sikre</u> at patient/familie har forstået det meddelte	<p>Kunne informere klart og forståeligt vedrørende forløb og formål med undersøgelse og behandling, således at patient/familie tilkendegiver at have forstået indholdet heraf</p> <p>Kunne indhente informeret samtykke til undersøgelse/ behandling</p>	<p>Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team</p>	<p>Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Patientevaluering</p>

SAMARBEJDER

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
1.3.1	<u>Kunne udarbejde</u> behandlingsplan for patienten i samarbejde med det tværfaglige team	Kunne sammenfatte relevante oplysninger fra anamnese, konferencebeslutning m.m. til en behandlingsplan Kunne informere og indhente samtykke fra patient og forældre vedrørende behandlingsplan	Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Struktureret kollegial bedømmelse og/eller Audit af journaler og/eller 360 ⁰ evaluering og Vurdering af portefølje
1.3.2	<u>Kunne fungere</u> i det tværfaglige team med respekt for de øvrige medlemmers faglige og personlige ressourcer og begrænsninger, samt bidrage med egen specialespecifikke ekspertise	Kunne lytte aktivt og respektfuldt til bidrag fra andre team-medlemmer Kunne formulere egen viden og holdninger i det tværfaglige samarbejde	Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360 ⁰ evaluering og Vurdering af portefølje

LEDER/ADMINISTRATOR

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
1.4.1	<u>Kunne fungere</u> effektivt inden for den organisationsmæssige opbygning af den aktuelle sundhedsorganisation	Kunne beskrive organisationens struktur på afdelings-, hospitals- og forvaltningsniveau Kunne fungere effektivt i den givne struktur	Teoretisk kursus og Supervision ved vejleder	Godkendelse af kursus og Struktureret vejlederinterview

SUNDHEDSFREMMER

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
1.5.1	<u>Kunne beskrive</u> principper og indsatsområder for primær og sekundær profylakse og <u>kunne identificere</u> disse i forhold til patienter	Kunne beskrive væsentlige faktorer, der kan gøres til genstand for profylakse inden for børne- og ungdomspsykiatrien Kunne identificere disse faktorer, hvor de er til stede hos patienten og dennes familie	Teoretisk kursus og Supervision ved vejleder	Godkendelse af kursus og Struktureret vejlederinterview

AKADEMIKER

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
1.6.1	<u>Kunne indhente viden</u> om et afgrænset område og <u>formidle</u> denne viden til kolleger og andre faggrupper	Kunne udføre litteratursøgning vedrørende et afgrænset område Kunne sammenfatte den indhentede viden Kunne formidle faglig viden til kolleger og andre faggrupper	Kursus i litteratursøgning og Deltage i litteraturkonference og Afholde litteraturkonference og Feedback fra vejleder og Feedback fra det tværfaglige team og/eller Feedback fra peer-gruppe	Godkendelse af kursus og Test af litteratursøgning og/eller Struktureret kollegial bedømmelse

PROFESSIONEL

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
1.7.1	<u>Kunne agere</u> i henhold til gældende lovgivning for egen praksis (Lov om udøvelse af Lægegerning Lægeløftet, og Ethiske regler for læger)	Kende og kunne anvende administrative regler og love i sundhedssystemet gældende for egen arbejdspraksis	Supervision ved vejleder og Feedback fra peer-gruppe	Struktureret vejlederinterview

4. SKEMA: HOVEDUDDANNELSE I BØRNE- OG UNGDOMSPSYKIATRI

MEDICINSK EKSPERT

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.1.1	<u>Kunne redegøre</u> for faktorer, der har indflydelse på individets normale og patologiske udvikling	<p>Kunne redegøre for om udviklingsteorier (kognitive, systemiske og psykodynamiske teorier)</p> <p>Kunne redegøre for genetiske og miljømæssige faktoreres indflydelse på individets udvikling og psykiske helbred</p>	Selvstudium og Teoretisk kursus og Gruppearbejde	Godkendelse af kursus
2.1.2	<u>Kunne udføre</u> objektiv psykiatrisk undersøgelse af børn og unge	<p>Kunne foretage objektiv psykiatrisk vurdering af barnet/den unge (vurdere kognitiv og emotionel status, kontakt og psykopatologiske fænomener)</p> <p>Kunne udføre struktureret interview/observation</p> <p>Kunne udføre og vurdere legeobservation og andre projektive tests</p>	Case-baseret undervisning og/eller Video-baseret undervisning og Færdighedskursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Gruppesupervision og/eller Feedback fra tværfaglige team	Godkendelse af kursus og Vurdering af portefølje og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360 ⁰ evaluering

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.1.3	<u>Kunne vurdere</u> behov for og <u>henvise</u> til supplerende undersøgelser	<p>Kunne vurdere behov for og henvise til supplerende psykologiske undersøgelser</p> <p>Kunne vurdere behov for og henvise til supplerende somatiske undersøgelser</p> <p>Kunne vurdere behov for og henvise til speciallæge-undersøgelse i andre specialer herunder billeddiagnostiske undersøgelser</p>	Teoretisk undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360 ⁰ evaluering og Vurdering af portefølje
2.1.4	<u>Kunne udføre</u> diagnostisk formulering og <u>videreformidle</u> denne til barnet/ den unge, familien og samarbejdspartnere	<p>Kunne foretage sammenfatning af anamnesticke oplysninger og objektiv undersøgelse, førende til diagnostisk formulering i følge gældende WHO retningslinjer samt multiaksial diagnostik</p> <p>Kunne orientere forældre, barnet/den unge og samarbejdspartnere om diagnose(r) – herunder også de behandlingsmæssige konsekvenser og prognose</p>	Teoretisk undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Gruppediskussion og/eller Feedback fra tværfaglige team	Vurdering af portefølje og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360 ⁰ evaluering og Patientevaluering
2.1.5	<u>Kunne anvende</u> relevante love og forordninger vedrørende børn og unges forhold	<p>Kunne handle ifølge Lov om Frihedsberøvelse og anden Tvang i psykiatrien</p> <p>Kunne handle i følge relevante paragraffer i Lov om Social Service og Myndighedsloven</p>	Teoretisk kursus og Case-baseret undervisning og/eller Undervisning med simuleret patient og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Godkendelse af kursus og/eller MEQ og/eller 360 ⁰ evaluering og Vurdering af portefølje

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.1.6	<u>Kunne varetage</u> behandling af akutte psykiatriske lidelser	<p>Kunne vurdere indikation for akut indlæggelse, farlighed og suicidalrisiko</p> <p>Kunne behandle akutte psykiatriske tilstande</p> <p>Kunne varetage behandling af børn og unge med selvmordsforsøg</p>	<p>Teoretisk kursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team og/eller</p> <p>Gruppesupervision og Fokuseret ophold ved psykiatrisk afdeling</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller</p> <p>360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje</p>
2.1.7	<u>Kunne udføre</u> samtalebehandling/ legeterapi med barnet/den unge og familier	<p>Kunne redegøre for psykoterapeutiske principper for samtaler med patient/familie og miljøterapi.</p> <p>Kunne vurdere terapiegnethed, herunder hvilken terapiform der vil være mest hensigtsmæssig</p> <p>Kunne anvende psykoterapeutiske teknikker med henblik på udførelse af individuel terapi af børn og unge samt familieterapi</p> <p>Kunne udføre psykoedukativ behandling af patienter/familie</p>	<p>Selvstudium og Teoretisk kursus og/eller Case-baseret undervisning og/eller</p> <p>Undervisning med rollespil og Mesterlære og Supervision ved vejleder og/eller Supervision ved psykoterapivejleder og/eller Gruppesupervision og Feedback fra tværfaglige team</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller</p> <p>360⁰ evaluering og Patientevaluering og Vurdering af portefølje</p>

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.1.8	<u>Kunne udføre</u> psykofarmakologisk behandling af barnet/ den unge	Kunne redegøre for psykofarmakas virkemekanismer og bivirkninger hos børn og unge Kunne iværksætte, monitorere og afslutte psykofarmakologisk behandling af børn/unge (herunder kunne opstille forventet effekt og monitorere og behandle bivirkninger)	Teoretisk kursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team og Fokuseret ophold ved psykiatrisk afdeling	Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360 ⁰ evaluering og Vurdering af portefølje
2.1.9	<u>Kunne supervisere</u> behandlingen i afdelingen og <u>yde konsulentbistand</u> til eksterne samarbejdspartnere	Kunne vejlede og supervisere miljøterapeutisk behandling af indlagte børn/unge Kunne yde konsulentbistand til relevante samarbejdspartnere	Teoretisk undervisning og/eller Undervisning med rollespil og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360 ⁰ evaluering og Vurdering af portefølje
2.1.10	<u>Kunne udføre</u> skriftlig formidling af patientforløb til relevante samarbejdspartnere	Kunne udfærdige erklæringer til brug for undervisningssektoren og den sociale sektor Kunne udfærdige erklæring til brug for civile eller retslige myndigheder	Mesterlære og Supervision ved vejleder	Struktureret vurdering af skriftligt arbejde og Vurdering af portefølje

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.1.11	<u>Kunne varetage</u> undersøgelse af psykiatriske lidelser, der er komplikation til mental retardering hos børn og unge, og angive behandlingen af disse lidelser	<p>Kunne diagnosticere psykiatriske symptomer, der er komplikationer til mental retardering hos børn/unge</p> <p>Angive behandling af psykiatriske symptomer, der er komplikationer til mental retardering hos børn/unge</p> <p>Kunne henvise til relevant behandling af psykiatriske lidelser, hos børn/ unge med mental retardering</p>	<p>Teoretisk kursus og Supervision ved vejleder og Studiebesøg ved specialinstitution og/eller Inddragelse i relevante konsulentfunktioner og/eller Fokuseret ophold ved neuropædiatrisk funktion/enhed</p>	<p>Godkendelse af kursus og/eller MEQ og/eller Vurdering af portefølje</p>
2.1.12	<u>Kunne varetage</u> diagnostik og foretage relevante dispositioner hos børn og unge med specifikke indlæringsforstyrrelser	<p>Kunne diagnosticere specifikke udviklingsforstyrrelser hos børn/ unge</p> <p>Kunne henvise til relevante psykologiske undersøgelser</p> <p>Kunne henvise til relevant pædagogisk behandling</p> <p>Kunne vejlede patient/familie og samarbejdspartnere vedrørende diagnostik og behandling</p>	<p>Teoretisk kursus og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Studiebesøg ved relevante pædagogiske institutioner</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje</p>

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.1.13	<u>Kunne varetage</u> behandlingen af børn og unge med gennemgribende udviklingsforstyrrelser	<p>Kunne diagnosticere gennemgribende udviklingsforstyrrelser hos børn/unge</p> <p>Kunne henvise til relevante parakliniske undersøgelser og psykologiske tests</p> <p>Kunne henvise til relevant pædagogisk behandling og vejlede patient/familie og institution</p> <p>Kunne gennemføre relevant psykofarmakologisk behandling</p> <p>Kunne henvise til relevant psykoterapeutisk behandling i udvalgte tilfælde</p>	<p>Teoretisk kursus og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Inddragelse i relevante konsulentfunktioner og/eller Studiebesøg ved specialinstitutioner</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje</p>
2.1.14	<u>Kunne varetage</u> undersøgelse og behandling af børn og unge med tics og Tourette's syndrom og kunne henvise til relevant behandling	<p>Kunne diagnosticere tics og Tourette's syndrom hos børn/unge, samt ledsagende psykiatriske symptomer</p> <p>Udføre behandling af tics og Tourette's syndrom, herunder psykoedukativ, psykoterapeutisk og psykofarmakologisk behandling</p>	<p>Teoretisk kursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Fokuseret ophold ved neuropædiatrisk funktion/enhed</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje</p>

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.1.15	<u>Kunne beskrive</u> børn og unge med sjældne neuropsykiatriske tilstande og <u>henvise</u> til relevant undersøgelse/behandling	<p>Angive sjældne medfødte eller erhvervede sygdomme/forstyrrelser, ofte genetisk betingede, der i væsentlig grad påvirker adfærden hos børn/unge</p> <p>Kunne henvise til relevante undersøgelser af sjældne neuropsykiatriske tilstande</p>	Teoretisk kursus og Fokuseret ophold ved neuropædiatrisk funktion/enhed	Godkendelse af kursus og/eller MEQ og Vurdering af portefølje
2.1.16	<u>Kunne redegøre</u> for diagnostik og behandling af forstyrrede mor/barn relationer hos 0-3-årige, og <u>kunne varetage</u> undersøgelse og henvisning til behandling af sociale funktionsforstyrrelser hos + 3-årige børn og unge	<p>Redegøre for diagnostik og behandling af afvigende mor/barn-relationer hos det 0-3-årige barn</p> <p>Kunne diagnosticere sociale funktions-forstyrrelser hos børn/unge (tilknytningsforstyrrelser, elektiv mutisme)</p> <p>Kunne henvise til relevant pædagogisk behandling</p> <p>Kunne vejlede patient/familie og institutioner, således at barnets opvækstbetingelser bliver så optimale som muligt</p>	Teoretisk kursus og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Studiebesøg ved spædbørnsafsnit	Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360 ⁰ evaluering og Vurdering af portefølje

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.1.17	<u>Kunne varetage</u> diagnostik og behandling af belastningsreaktioner hos børn og unge	<p>Kunne diagnosticere akutte og/eller posttraumatiske belastningsreaktioner hos børn/unge (herunder børn og unge udsat for seksuelle og andre overgreb)</p> <p>Kunne udføre rådgivning til patient/ familie og netværk, samt psykoterapi</p>	<p>Teoretisk kursus og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje</p>
2.1.18	<u>Kunne varetage</u> diagnostik og rådgivning vedrørende børn og unge med adfærdsforstyrrelser	<p>Kunne diagnosticere adfærdsforstyrrelser hos børn/unge</p> <p>Kunne henvise til relevante supplerende psykologiske undersøgelser</p> <p>Kunne rådgive patient og familie</p> <p>Kunne henvise til relevant pædagogisk behandling</p>	<p>Teoretisk kursus og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje</p>

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.1.19	<u>Kunne varetage</u> diagnostik og behandling af angsttilstande og somatoforme tilstande hos børn/ unge	<p>Kunne diagnosticere angsttilstande og somatoforme tilstande hos børn/ unge</p> <p>Kunne henvise til relevante psykologiske og somatiske undersøgelser</p> <p>Kunne udføre rådgivning samt psykoterapeutisk og psykofarmakologisk behandling</p>	<p>Teoretisk kursus og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team og Fokuseret ophold ved pædiatrisk afdeling</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje</p>
2.1.20	<u>Kunne varetage</u> diagnostik og behandling af obsessiv/ kompulsive forstyrrelser hos børn og unge	<p>Kunne diagnosticere obsessiv/ kompulsive forstyrrelser hos børn og unge</p> <p>Kunne henvise til relevante psykologiske og somatiske undersøgelser</p> <p>Kunne udføre rådgivning, samt psykoterapeutisk og psykofarmakologisk behandling</p>	<p>Teoretisk kursus og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje</p>
2.1.21	<u>Kunne varetage</u> behandling af søvnforstyrrelser og forstyrrelser i renlighed hos børn og unge	<p>Kunne redegøre for diagnostik og behandling af forstyrrelser i renlighed, spisning og søvn hos børn og unge</p> <p>Kunne varetage behandling af børn og unge med forstyrrelser i renlighed, spisning og søvn hos børn og unge</p>	<p>Teoretisk undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Fokuseret ophold ved pædiatrisk afdeling</p>	<p>Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje</p>

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.1.22	<u>Kunne varetage</u> diagnostik og behandling af børn og unge med spiseforstyrrelser	<p>Kunne diagnosticere spiseforstyrrelser hos børn/unge</p> <p>Kunne henvise til relevante psykologiske og somatiske undersøgelser</p> <p>Kunne sikre den somatiske tilstand i samarbejde med andre specialafdelinger</p> <p>Kunne udføre rådgivning samt psykoterapeutisk og evt. psykofarmakologisk behandling</p>	<p>Teoretisk kursus og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje</p>
2.1.23	<u>Kunne varetage</u> diagnostik og behandling af børn og unge med affektive forstyrrelser	<p>Kunne diagnosticere affektive lidelser hos børn/unge</p> <p>Kunne henvise til relevante psykologiske tests og somatiske undersøgelser</p> <p>Kunne udføre rådgivning samt psykoterapeutisk og psykofarmakologisk behandling</p>	<p>Teoretisk kursus og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team og Fokuseret ophold ved psykiatrisk afdeling</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje</p>

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.1.24	<u>Kunne varetage</u> diagnostik og behandling af børn og unge med skizofreni, skizotypiske tilstande eller andre psykoser	<p>Kunne diagnosticere skizofreni, skizotypiske tilstande og andre psykoser hos børn/unge</p> <p>Kunne henvise til relevante psykologiske tests og somatiske undersøgelser</p> <p>Kunne udføre rådgivning til patient/pårørende og samarbejdspartnere</p> <p>Kunne udføre støttende psykoterapeutisk behandling</p> <p>Kunne udføre psykofarmakologisk behandling</p>	<p>Teoretisk kursus og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team og Fokuseret ophold ved psykiatrisk afdeling</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje</p>
2.1.25	<u>Kunne varetage</u> diagnostik og behandling af personlighedsforstyrrelser hos (børn og) unge	<p>Kunne diagnosticere personlighedsforstyrrelser hos (børn og) unge</p> <p>Kunne henvise til relevante psykologiske tests</p> <p>Kunne forestå rådgivning til patient, pårørende og samarbejdspartnere</p> <p>Kunne udføre psykoterapeutisk og evt. psykofarmakologisk behandling</p>	<p>Teoretisk kursus og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Feedback fra tværfaglige team og Supervision ved vejleder</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje</p>

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.1.26	Kunne varetage diagnostik og henvise til relevant behandling af misbrug som årsag eller komplikation til psykisk lidelse hos (børn og) unge	Kunne diagnosticere alkohol- og stofmisbrug hos børn/unge med psykisk lidelse Kunne udføre eller henvise til relevant behandling	Teoretisk undervisning og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team	Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360 ⁰ evaluering og Vurdering af portefølje
2.1.27	<u>Kunne samarbejde</u> med somatiske (oftest pædiatriske), obstetriske og psykiatriske afdelinger om psykiske lidelser hos somatisk syge børn, og børn med psykisk syge forældre	Kunne diagnosticere psykiske symptomer, der er komplikation til somatiske lidelser Kunne diagnosticere psykiske symptomer, der er følge af psykiatrisk lidelse hos forældre Kunne rådgive patient, forældre og samarbejdspartnere med henblik på at sikre børnenes udvikling bedst muligt	Teoretisk undervisning og/eller Case-baseret undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team og Fokuseret ophold ved pædiatrisk afdeling og Fokuseret ophold ved psykiatrisk afdeling	Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360 ⁰ evaluering og Vurdering af portefølje

KOMMUNIKATOR

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.2.1	<u>Kunne informere</u> patient/ pårørende og samarbejdspartnere om forløb og formål med undersøgelse/ behandling, og <u>sikre</u> at informationen er forstået korrekt	<p>Kunne informere klart og forståeligt vedrørende forløb og formål med undersøgelse og behandling</p> <p>Kunne indhente informeret samtykke til undersøgelse/ behandling</p> <p>Kunne koordinere indsatsen vedr. oplysninger til patient/familie og samarbejdspartnere, således at disse modtager enslydende, konsistent information</p>	<p>Teoretisk kursus og/eller Videobaseret undervisning og Færdighedstræningskursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje og Patientevaluering</p>
2.2.2	<u>Kunne lede samtaler</u> med patient/ pårørende og samarbejdspartnere, også under vanskelige forhold	<p>Kunne disponere og styre en samtale i forhold til tid og formål</p> <p>Kunne gennemføre vanskelige samtaler, der indebærer formidling af alvorlige oplysninger med hensyn til diagnose og prognose</p> <p>Kunne gennemføre vanskelige samtaler, der indebærer sproglige, kulturelle eller religiøse barrierer, eller vanskeliggøres p.g.a. psykisk instabilitet hos patient/pårørende</p>	<p>Teoretisk kursus og/eller Videobaseret undervisning og/eller Patientsimuleringsbaseret undervisning og/eller Undervisning med rollespil og Færdighedstræningskursus og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret vejlederinterview og/eller Struktureret kollegial bedømmelse og/eller 360⁰ evaluering og Vurdering af portefølje og Patientevaluering</p>

SAMARBEJDER

		KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.3.1	<u>Kunne samarbejde</u> med interne og eksterne samarbejdspartnere	Kunne udvikle samarbejdsrelationer til interne og eksterne samarbejdspartnere, der er præget af viden om og respekt for den enkeltes faglige og personlige kompetencer	Teoretisk undervisning og/eller Undervisning med rollespil og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team og/eller Feedback fra peer-gruppe	Struktureret vejledersamtale og/eller 360 ⁰ evaluering og Vurdering af portefølje
2.3.2	<u>Kunne indgå</u> konstruktivt i konfliktløsning internt og eksternt	Kunne erkende - og indgå konstruktivt i løsning af - konflikter i samarbejdsrelationer internt og eksternt	Teoretisk undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team og/eller Feedback fra peer-gruppe	Struktureret vejledersamtale og Vurdering af portefølje

LEDER/ADMINISTRATOR

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.4.1	<u>Kunne redegøre</u> for og <u>fungere</u> inden for sundhedsvæsenets struktur og funktion	Kunne redegøre for sundhedsvæsenets struktur, finansiering og funktion, Kunne fungere inden for sundhedsvæsenets struktur, og bidrage til dets fortsatte udvikling	Teoretisk undervisning og Deltagelse i organisatorisk arbejde og/eller Deltagelse i administrativt arbejde	Struktureret vejledersamtale og Vurdering af portefølje
2.4.2	<u>Kunne udføre</u> direkte ledelsesfunktion i afgrænsede sammenhænge	Kunne udføre ledelsesfunktion i det tværfaglige team præget af viden om og respekt for den enkeltes faglige og personlige ressourcer Kunne forestå lægelige arbejdsopgaver med ledelsesfunktion som f.eks.	Teoretisk undervisning og/eller Undervisning med rollespil og Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team og/eller Feedback fra peer-gruppe	Struktureret vejledersamtale og/eller 360 ⁰ evaluering og Vurdering af portefølje

		visitering og prioritering af patienter		
2.4.3	<u>Kunne disponere</u> i en tidsmæssig sammenhæng	Kunne prioritere mellem patientvaretagelse, uddannelse, forskning og eksterne aktiviteter Kunne varetage arbejdstilrettelæggelse, herunder arbejdsfordeling og eventuelt vagtplanlægning	Supervision ved vejleder og/eller Supervision ved afdelingsleder og/eller Feedback fra peer-gruppe	Struktureret vejledersamtale og Vurdering af portefølje
2.4.4	<u>Kunne formidle</u> ledelsesfunktioner skriftligt	Kunne udforme instruks for arbejdsopgaver i afdelingen, f.eks. undersøgelses- og evalueringsprogrammer for patientforløb	Projektarbejde og Supervision ved vejleder og/eller Supervision ved afdelingsleder	Vurdering af skriftligt materiale og Vurdering af portefølje

SUNDHEDSFREMMER

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.5.1	<u>Kunne medvirke til</u> forebyggelse af psykisk lidelse hos børn og unge, og medvirke til at implicere disse faktorer	Beskrive risiko- og helbredsfræmmende faktorer og effekt af forebyggelse vedr. børn, unge og familiers psykiske helbred Omsætte denne viden i klinisk praksis og eventuelt i organisatorisk arbejde	Teoretisk undervisning og Projektarbejde (f.eks. oplysningsarbejde) og/eller Deltagelse i organisatorisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og Vurdering af projektarbejde og Vurdering af portefølje

2.5.2	<u>Kunne anvende</u> gældende regler for anmeldelsespraksis	<p>Kunne anvende regler for anmeldelsespraksis vedrørende bivirkninger</p> <p>Kunne anvende regler vedrørende anmeldelse af og forholdsregler ved smitsomme sygdomme</p> <p>Kunne anvende regler for anmeldelsespraksis i henhold til Lov om Social Service</p>	Teoretisk undervisning og Mesterlære og Supervision ved vejleder	Struktureret vejledersamtale og Vurdering af portefølje
-------	---	---	--	---

AKADEMIKER

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.6.1	<u>Kunne indhente</u> og anvende ny viden	<p>Holde sig ajour med den nyeste viden inden for specialet, og kunne foretage kritisk litteraturvurdering</p> <p>Kunne medvirke til at indføre ny viden i daglig praksis</p>	<p>Selvstudium og Deltage i litteraturkonference og Kursus i litteratursøgning og Supervision ved vejleder og/eller Diskussion i peer-gruppe</p>	<p>Struktureret vejledersamtale og Godkendelse af kursus og/eller Test af litteratursøgning</p>
2.6.2	<u>Kunne formidle</u> faglig viden til kolleger, <u>og vejlede</u> yngre kolleger og andre faggrupper	<p>Kunne formidle faglig viden til kolleger og andre faggrupper</p> <p>Kunne undervise og vejlede medicinstuderende, yngre kolleger og andre faggrupper i form af struktureret undervisning/vejledning</p> <p>Kunne udnytte læringsmuligheder i hverdagen</p>	<p>Kursus i pædagogik/vejledning og Afholde litteraturkonference og Supervision ved vejleder og/eller Feedback fra studerende og/eller Feedback fra peer-gruppe</p>	<p>Godkendelse af kursus og Struktureret vejledersamtale og/eller Struktureret kollegial bedømmelse og Vurdering af portefølje</p>

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.6.3	Kunne gennemføre afgrænset forskningsprojekt og/eller kvalitetssikringsprojekt og/eller klinisk forløbsprogram	<p>Kunne opstille hypotese vedr. klinisk og/eller videnskabelig problemstilling</p> <p>Kunne fremsætte plan til yderligere at belyse og løse denne problemstilling</p> <p>Kunne medvirke til at implementere den foreslåede løsning i praksis</p> <p>eller</p> <p>Kunne opstille hypotese og projektbeskrivelse vedrørende videnskabelig problemstilling</p> <p>Kunne gennemføre og afrapportere projektet overfor kollegial gruppe</p>	<p>Selvstudium og</p> <p>Kursus i forskningsmetodologi og</p> <p>Projektarbejde og</p> <p>Supervision ved vejleder/</p> <p>Forskningsvejleder og</p> <p>Gruppesupervision og/eller</p> <p>Studiebesøg</p>	<p>Godkendelse af kursus og</p> <p>Godkendelse af projektarbejde og</p> <p>Struktureret vejledersamtale</p>

PROFESSIONEL

	KOMPETENCE	KONKRETISERING	LÆRINGSSTRATEGIER	EVALUERINGSSTRATEGIER
2.7.1	<u>Kunne etablere, fastholde og afslutte</u> en professionel relation til patient/familie	<p>Kunne vække tillid hos patient og forældre</p> <p>Kunne beskytte patient og forældre mod at udlevere sig unødigt</p> <p>Kunne afgrænse egne behov og eventuelle personlige problematikker i forhold til patient og forældre</p>	<p>Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team og/eller</p> <p>Feedback fra peer-gruppe</p>	<p>Struktureret vejledersamtale og Vurdering af portefølje</p>
2.7.2	<u>Kunne agere</u> i henhold til gældende etiske regler for egen praksis	<p>Kunne varetage etiske spørgsmål i forbindelse med tavshedspligt, indhentning og udlevering af oplysninger, forhold vedr. alvorlig sygdom og dødsfald</p>	<p>Mesterlære og Supervision ved vejleder og Feedback fra tværfaglige team og/eller</p> <p>Feedback fra peer-gruppe</p>	<p>Struktureret vejledersamtale og Vurdering af portefølje</p>
2.7.3	<u>Kunne evaluere</u> egen viden og kunnen samt egne uddannelses- og udviklingsbehov	<p>Løbende kunne evaluere egen viden og kunnen, og erkende egne personlige, faglige og etiske grænser</p> <p>Løbende kunne udfærdige planer for opretholdelse og udvikling af faglige kompetencer</p>	<p>Supervision ved vejleder og Feedback fra peer-gruppe</p>	<p>Struktureret vejledersamtale og Vurdering af portefølje</p>

5. KURSER

5.1 GENERELLE TVÆRFAGLIGE KURSER

Formålet med kurserne er at sikre, at alle uddannelsessøgende læger opnår minimumskompetencer inden for kommunikation, ledelse, administration, samarbejde og pædagogik.

Organisation: Det overordnede ansvar for de tværfaglige teoretiske kurser er placeret i Sundhedsstyrelsen, medens ansvaret for den praktiske udmøntning er placeret hos de Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse for flertallet af kurserne. Kurserne skal forbinde teori og praksis, og således tage udgangspunkt i den kliniske hverdag og indebære praktisk opgaveløsning.

Kursus i kommunikation: Formålet med kurset er at understøtte de uddannelsessøgende lægers muligheder for at erhverve sig de i målbeskrivelserne opstillede kompetencer i kommunikation. Kurset placeres i forbindelse med turnusuddannelsen. Kurset forventes at vare en uge, opdelt i to moduler og gennemføres som internatkursus.

Kursus i pædagogik: Formålet med kurset er at understøtte de uddannelsessøgende lægers muligheder for at erhverve sig de i målbeskrivelserne opstillede minimumskompetencer i pædagogik.

Kurset deles i to moduler:

Modul 1) i læring har til formål at styrke og videreudvikle egen læring, varighed 3 dage (internat/eksternat), placering i forbindelse med turnusuddannelsen.

Modul 2) i vejledning har til formål at give deltagerne de nødvendige forudsætninger for at kunne vejlede og supervisere andre, varighed 2 dage (internat), placering i forbindelse med introduktionsuddannelsen.

Kursus i ledelse, administration og samarbejde: Formålet med kurset er at understøtte de uddannelsessøgende lægers muligheder for at erhverve sig de i målbeskrivelserne opstillede minimumskompetencer inden for områderne ledelse, administration og samarbejde. Kurset forløber i 3 moduler, 2 decentrale og et centralt. Der afsættes samlet 10 dage til kurset. Første modul placeres i forbindelse med introduktionsuddannelsen, de øvrige moduler i forbindelse med hoveduddannelsen.

5.2 SPECIALESPECIFIKKE KURSER

Specialespecifikke kurser omfatter uddannelsesaktiviteter organiseret af Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab (BUP-DK), men ikke de aktiviteter, der er tilrettelagt af de enkelte afdelinger. Kurserne kan ikke overstige en samlet varighed af 210 timer.

I det følgende præsenteres Rationale, Mål, Indhold og metoder, Evaluering og Organisation af den samlede kursusrække. Målbeskrivelsen indeholder ikke en detaljeret beskrivelse af de enkelte kurser i kursusrækken.

Rationale

Den teoretiske kursusrække er et led i speciallægeuddannelsen i børne- og ungdomspsykiatri. Børne- og ungdomspsykiatri tilhører historisk de lægelige specialer, men videnskabsteoretisk er genstandsområdet meget bredt afgrænset og forudsætter hos fagets udøvere kendskab til både naturvidenskabelig, humanistisk og sociologisk viden og forskningstradition.

Kursusrækkens 11 delkurser er sammensat af kurser, som dækker områderne:

- i) Baggrundsviden (udviklingspsykologi, psykopatologiske grundbegreber, retspsykiatri),
- ii) Undersøgelse og diagnostik (nyt kursus),
- iii) Behandling (psykoterapi, biologiske behandlingsmetoder, akut behandling og liaisonarbejde) samt
- iv) Specifikke tilstande (spædbarnspsykiatri, neuropsykiatri I og II, ungdomsårenes særlige forhold).

Kursisterne skal indføres i biologiske, psykologiske og samfundsvidenskabelige reference-rammer og de skal lære, hvorledes konkrete kliniske problemstillinger kan belyses fra flere af disse synsvinkler.

Kurserne kan max. have et omfang af sammenlagt 210 timer.

Mål

Målet med kursusrækken er at præsentere de uddannelsessøgende for den teoretiske viden, som er nødvendig for selvstændigt at kunne diagnosticere og behandle børne- og ungdomspsykiatriske sygdomme og forstyrrelser. Den teoretiske viden skal svare til det niveau, hvorpå de omhandlede emneområder internationalt befinder sig.

Generelt skal kurset give grundlag for, at kursisterne kan foretage en kritisk analyse af fagets udvikling med henblik på at kunne påvirke denne til gavn for psykisk syge børn og unge.

Indhold og metode

Kurset støtter indøvelsen af de færdigheder som praktiseres i den kliniske ansættelse.

Undervisningen er baseret på en vekselvirkning mellem forelæsninger, problembaseret undervisning, gerne med udgangspunkt i casepræsentation fra deltagerne, aktiverende undervisning med anvendelse af rollespil og videooptagelse og projektarbejde.

Evaluering

Kursusevaluering: Kursusrækken evalueres løbende på hvert delkursus af kursisterne i form af dels en skriftlig bedømmelse, dels en mundtlig evaluering. Delkursuslederen sammenskriver den mundtlige evaluering og sin egen bedømmelse af kurset og fremsender denne til det børne- og ungdomspsykiatriske videreuddannelsesudvalg (BUP-VIU). VIU samler evalueringerne og indkalder én gang pr. kursusforløb hele delkursuslederstabten til evalueringsmøde og drøftelse af ændringer i indhold, metode eller undervisere.

Kursistevaluering: Kursisterne evalueres på basis af projektarbejde, der kan bestå af f.eks. et litteraturstudie eller kasuistik med relevant litteraturgennemgang.

Oversigt over det samlede kursusforløb

Delkursus I. Udviklingspsykologi

Delkursus II. Børne- og ungdomspsykiatrisk psykopatologi

Delkursus III. Det teoretiske grundlag for psykoterapi

Delkursus IV. Biologiske behandlingsmetoder

Delkursus V: Specifikke børne- og ungdomspsykiatriske tilstande – I

Delkursus VI. Specifikke børne- og ungdomspsykiatriske tilstande – II

Delkursus VII. Børne- og ungdomspsykiatriske tilstande i ungdomsårene

Delkursus VIII. Retslige aspekter i børne- og ungdomspsykiatri

Delkursus IX. Spædbarnspsykiatri og sociale funktionsforstyrrelser

Delkursus X. Akut børne- og ungdomspsykiatri og konsulentfunktionen

5.3 FORSKNINGSTRÆNINGSMODUL

I speciallægeuddannelsen indgår et forskningsmodul på samlet 12 uger.

Formålet med modulet er at opnå kompetence til at opsøge, systematisere, vurdere og aplikere ny viden i klinisk praksis. Forskningsmodulet skal indholds- og omfangsmæssigt afgrænses mod på den ene side den basale forskningstræning, der i løbet af de kommende år vil blive en obligatorisk del af lægeuddannelsen, og på den anden side den egentlige forskeruddannelse, ph.d. uddannelsen. Der er afsat samlet 12 uger, men intentionen er, at disse uger skal fordeles over en samlet periode på 2-3 år i løbet af hoveduddannelsen. Den uddannelsessøgende læge tildeles en faglige vejledere.

Den uddannelsessøgende læge støttes i processen af kurser i forskningsmetodologi samt seminarer/workshops for grupper af uddannelsessøgende læger.

Der foretages evaluering af såvel processen som produktet (formativ og summativ evaluering). Der skal udarbejdes en skriftlig rapport over projektførelsen, der kan, men ikke nødvendigvis skal, danne grundlag for en videnskabelig artikel. Desuden fremlægges projektet mundtligt for en gruppe af fagfæller. Projektet skal desuden godkendes af det regionale videreuddannelsesudvalg.